

Pasaulio sveikatos organizacijai paskelbus apie siekiamą hepatito C eliminaciją iki 2030 m., Lietuvos sveikatos priežiūros specialistai sujungia bendras jėgas šiam tikslui pasiekti. Sėkminga pradžia – patvirtinta hepatito C patikra – suteikia mums galimybę ambicingą svajonę paversti realybe.

Létinis hepatitas C (HCV) – klastinga, krauko keliu plintanti virusinė infekcija, dėl kurios sukeltų komplikacijų, Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) duomenimis, 2019 m. mirė apie 290 000 žmonių. Pagrindinė mirties priežastis buvo – kepenų cirozė ir kepenų ląstelių karcinomas¹.

Europos Sajungoje (ES) nuo hepatito C kasmet miršta daugiau žmonių nei nuo AIDS². Remiantis publikuotais duomenimis, Lietuvoje yra apie 51 000 (paplitimas – 1%-2,3%) suaugusių gyventojų, kuriems aptinkami HCV antikūnai, ir tik 20% iš jų liga tinkamai diagnozuojama³.

Šiandien létinis hepatitas C yra išgydoma liga, todėl PSO iškélė ambicingą tikslą – iki 2030 metų eliminuoti HCV infekciją kaip svarbią visuomenės sveikatos problemą. Tikslas gali būti pasiektas tik tuo atveju, jeigu bus imtasi veiksmų, iš kurių svarbiausias – išaiškinti užsikrētusiuosius HCV infekcija ir integrnuoti juos į gydymą.

Pasirašydamis „Kvietimą veikti“, vieningai sutariame dėl šių būtinų veiksmų įgyvendinimo:

- Žinomumo apie hepatito C virusą didinimo sveikatos priežiūros specialistų tarpe ir visuomenėje.
- Sveikatos priežiūros specialistų (šeimos gydytojų, su jais dirbančių gydytojų rezidentų, slaugytojų) edukavimo apie efektyvius hepatito C diagnostikos būdus ir rezultatų interpretavimą.
- Ankstyvo HCV atvejų išaiškinimo, vykdant LR SAM 2022 m. gegužės 5 d. patvirtintą „Patikros dėl hepatito C viruso infekcijos“ programą šeimos gydytojų lygmenyje, įtraukiant ir rizikos grupėms priklausančius asmenis.
- Savalaikio pacientų patekimo pas specialistą (gastroenterologą ar infektologą) diagnozės patvirtinimui ir antivirusiniams gydymui „žaliojo koridoriaus“ principu užtikrinimo.
- Asmenų, priklausančių rizikos grupėms, ypač intraveninių švirkščiamujų narkotikų vartotojų, integravimo į gydymą.
- Efektyvaus sveikatos priežiūros įstaigų bendradarbiavimo dėl visoms rizikoms grupėms prisikirtų asmenų HCV ištirimo, diagnostikos, išgydymo ir prevencijos, užtikrinant tėstinę pacientų priežiūrą asmens sveikatos priežiūros įstaigose.
- Pirminės, antrinės ir tretinės hepatito C prevencijos stiprinimo.
- Epidemiologinių duomenų (diagnozotų, gydomų ir išgydytų nuo hepatito C atvejų) surinkimo užtikrinimo šalies mastu.

Tikime, kad Lietuva gali pasiekti PSO tikslą ir būti tarp pirmųjų šalių, eliminavusių hepatitą C ir prisedančių prie siekio išgelbėti 7 milijonus gyvybių iki 2030 m⁴.

Susitarimą pasirašo:

Šaltiniai:

1. WHO „Hepatitis C Key facts“, <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/hepatitis-c>, (prieiga, liepos mėn., 2022)

2. European Commission (2019). Timely testing saves lives: Statement by Commissioner Andriukaitis on the World Hepatitis Day. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/de/statement_19_4771, (prieiga, liepos mėn., 2022)

3. Liakina V, et al. Historical epidemiology of hepatitis C virus (HCV) in select countries – volume 3, Journal of Viral Hepatitis, 2015, 22 (Suppl. 3), 4–20 doi:10.1111/jvh.12475;

4. World Health Organization. Global Health Sector Strategy on Viral Hepatitis 2016–2021: Towards Ending Viral Hepatitis. <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/246177/WHO-HIV-2016-06-eng.pdf>, (prieiga liepos mėn., 2022)

5. Ciupkeviciene, E.; Petkeviciene, J.; Sumskiene, J.; Dragunas, G.; Dabravalskis, S.; Krelevaite, E.; Telksnys, T.; Urbanas, G.; Kupciuska, L. Hepatitis C Virus Epidemiology in Lithuania: Situation before Introduction of the National Screening Programme. Viruses 2022, 14, 1192. <https://doi.org/10.3390/v14061192>

